Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Informacja dotycząca handlu zagranicznego towarami rolno–spożywczymi w okresie I-VII 2017 r.

(wg podstawowych grup towarowych z elementami prognozy na cały 2017 r.)

Opracowano w Biurze Analiz i Strategii

Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Warszawa, październik 2017 r.

01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 30, www.kowr.gov.pl

Polski handel zagraniczny towarami rolno–spożywczymi w okresie siedmiu miesięcy 2017 r.[1]

Rok 2017 to kolejny rok wzrostu obrotów polskiego handlu zagranicznego towarami rolno–spożywczymi. W porównaniu z siedmioma miesiącami 2016 r. wartość eksportu wzrosła do 14,9 mld euro (o 9,4%). Oznacza to kontynuację obserwowanego od akcesji Polski do UE rosnącego trendu. Do 10,8 mld euro (o 11,2%) wzrosła również wartość importu.

Dodatnie saldo handlu zagranicznego wyniosło 4,1 mld euro i było o 5% większe niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Udział towarów rolno–spożywczych w wartości ogółem polskiego eksportu, tak jak w roku poprzednim, wyniósł 13%.

Handel zagraniczny produktami rolno–spożywczymi ogółem

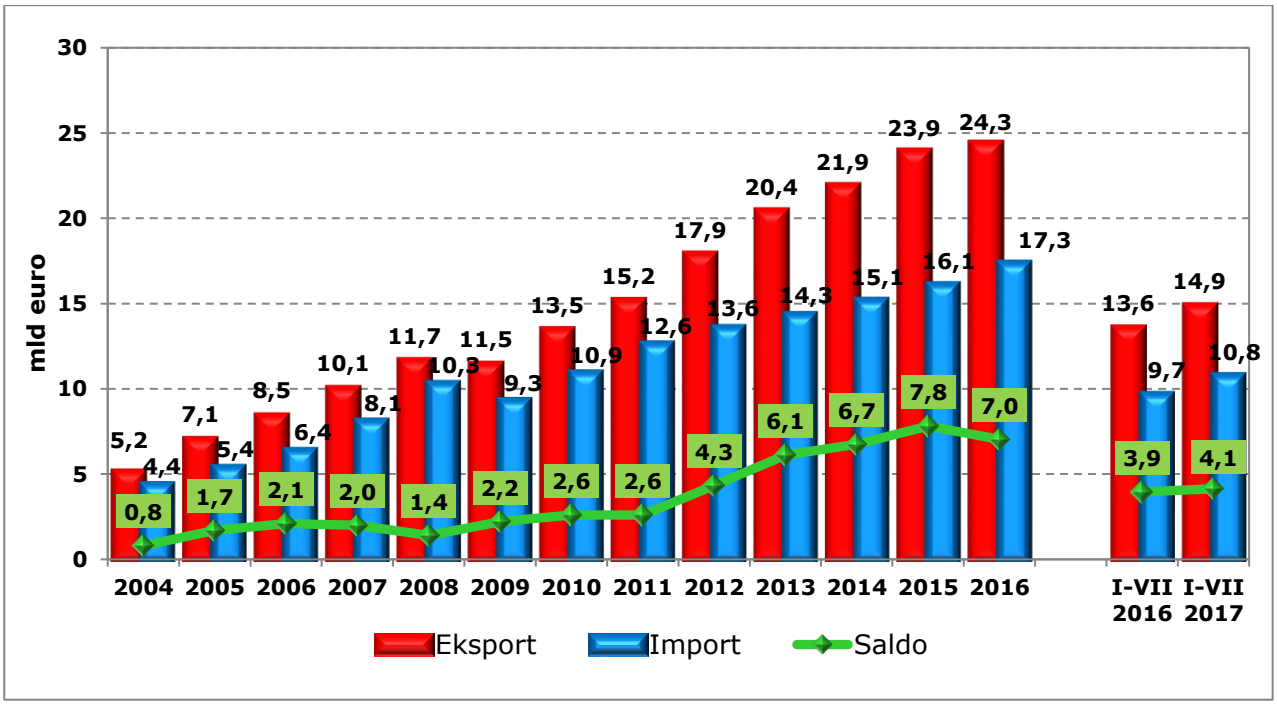

Saldo obliczone na podstawie danych z dokładnością do kilku miejsc dziesiętnych.
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów, rok 2017 – dane wstępne.

[1] W analizie wykorzystano obliczenia Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów, rok 2017 – dane wstępne; tonaż wyrażono w masie produktu.

Kierunki eksportu

Produkty rolno–spożywcze są eksportowane z Polski przede wszystkim na rynek unijny. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. wartość eksportu tych towarów do krajów Unii Europejskiej wyniosła 12 mld euro i była o 8,1% większa niż w okresie styczeń–lipiec 2016 r. Udział krajów unijnych w polskim eksporcie towarów rolno–spożywczych zmniejszył się o 1 p.p., do 80%.

Głównym partnerem handlowym Polski pozostały Niemcy. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. eksport do tego kraju był o 12,5% większy niż rok wcześniej i wyniósł 3,3 mld euro. Tym samym udział Niemiec w wartości eksportu towarów rolno–spożywczych z Polski utrzymał się na poziomie około 22%. Niemcy były największym odbiorcą m.in.: ryb i ich przetworów, przetworów zbożowych, produktów mleczarskich, mięsa drobiowego, warzyw, ziarna zbóż oraz soków owocowych i warzywnych.

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno–spożywczego w okresie styczeń–lipiec 2017 r.

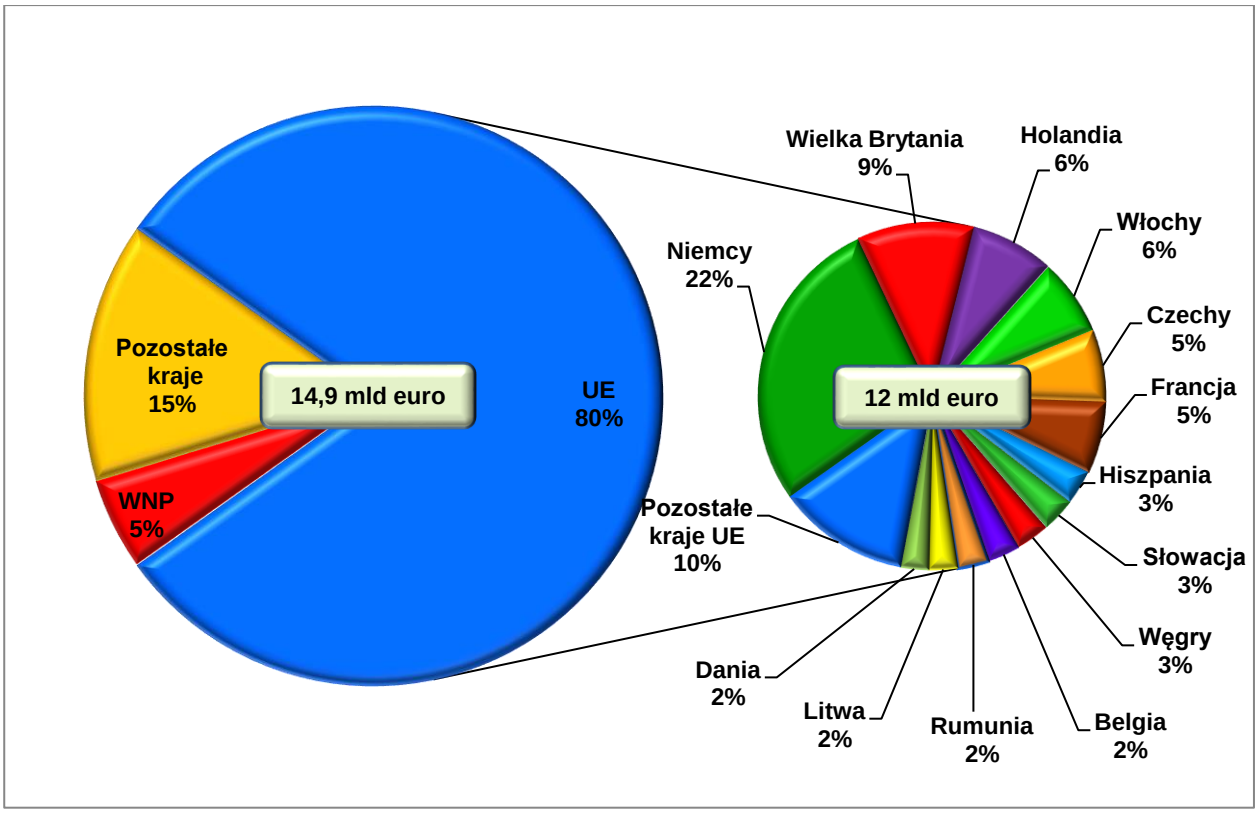

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. zwiększeniu uległ wywóz towarów rolno–spożywczych do krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, kształtując się na poziomie 0,8 mld euro, o 10% wyższym niż w roku poprzednim. Udział WNP w polskim

eksporcie rolno–spożywczym, podobnie jak w poprzednim roku, wyniósł 5%. Wartość towarów rolno–spożywczych wyeksportowanych z Polski do Rosji w okresie styczeń–lipiec 2017 r. wyniosła 252 mln euro i była o 25% większa niż rok wcześniej, ale o 66% mniejsza niż w analogicznym okresie 2013 r. Wartość eksportu na Ukrainę zwiększyła się o 21%, do 213 mln euro, a na Białoruś obniżyła się o 6%, do 215 mln euro. Spośród krajów WNP wzrost odnotowano również w eksporcie do Kirgistanu (o 63%), Mołdawii (o 46%), Tadżykistanu (o 39%), Kazachstanu (o 19%) oraz Azerbejdżanu (o 9%).

Eksport do pozostałych krajów (spoza UE i WNP) zwiększył się z 1,9 mld euro w okresie siedmiu miesięcy 2016 r. do 2,2 mld euro w tym samym okresie 2017 r., tj. o 17%. Tym samym w całym polskim eksporcie rolno–spożywczym udział tych krajów zwiększył się z 13,6% do 14,5%.

W 2017 r. przewiduje się dalszy wzrost obrotów polskiego handlu zagranicznego. Zgodnie z prognozą IERiGŻ – PIB eksport produktów rolno–spożywczych w całym 2017 r. może wynieść 26,3 mld euro, o 8% więcej niż w 2016 r., a import 18,3 mld euro, o 5,9% więcej. W efekcie saldo obrotów osiągnęłoby poziom 8 mld euro.

W eksporcie towarów rolno–spożywczych sukcesywnie rośnie znaczenie przetworów zbożowych, których udział w przychodach z eksportu w okresie siedmiu miesięcy 2017 r. wyniósł 9,2%. W porównaniu z rokiem poprzednim, w okresie styczeń–lipiec 2017 r. w strukturze towarowej polskiego eksportu rolno–spożywczego wzrósł także udział mięsa czerwonego[2], wyrobów tytoniowych, produktów mleczarskich, nasion roślin oleistych, cukru. Zmniejszył się udział mięsa drobiowego, ziarna zbóż, warzyw i owoców[2], kawy, herbaty i kakao, a w mniejszym stopniu piwa.

Produktami rolno–żywnościowymi, które generowały największy przychód z eksportu w okresie siedmiu miesięcy 2017 r. były: mięso i podroby z drobiu (1039 mln euro), pieczywo (824 mln euro), mięso wołowe (742 mln euro), ryby (731 mln euro), wyroby czekoladowe (659 mln euro), przetwory mięsne (592 mln euro), mięso wieprzowe (564 mln euro), sery i twarogi (421 mln euro), pszenica (312 mln euro), soki owocowo–warzywne (274 mln euro). Duże wpływy uzyskiwano również z wywozu papierosów (1390 mln euro). W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. łączna wartość eksportu wymienionych produktów stanowiła 51% wartości wywozu towarów rolno–spożywczych.

[2] Łącznie z przetworami.

Struktura towarowa polskiego eksportu rolno–spożywczego w okresie styczeń–lipiec 2017 r.

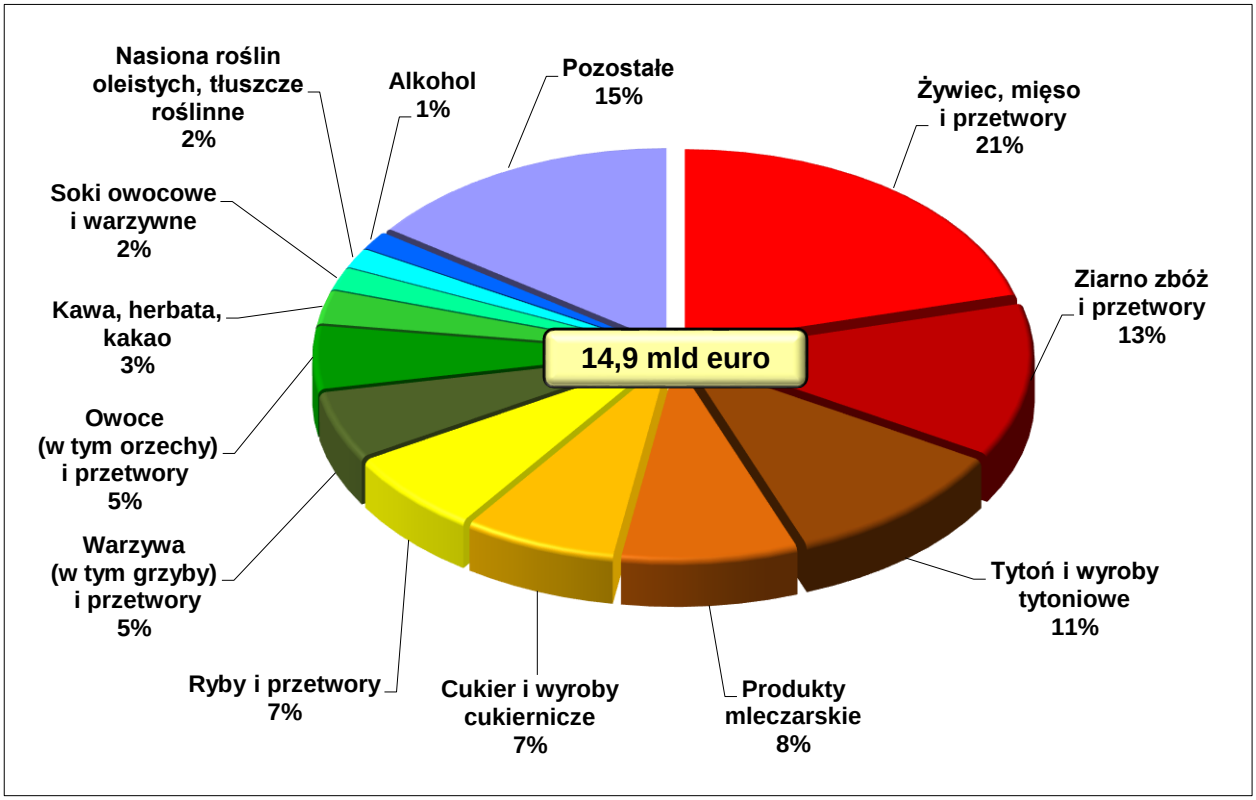

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Eksport głównych grup towarowych

W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. wzrósł **eksport z Polski mięsa i podrobów z drobiu** (CN 0207). Wywóz ten osiągnął poziom 620 tys. ton (o 8% wyższy niż przed rokiem) oraz ponad 1,0 mld euro (o 4% wyższy). Tak jak przed rokiem, największymi rynkami zbytu krajowego mięsa drobiowego były państwa UE. Do krajów UE skierowano 478 tys. ton mięsa i podrobów z drobiu (77% eksportu ogółem tej grupy) o wartości 937 mln euro (stanowiącej 90% udziału w wartości wyeksportowanego drobiu). Wolumen eksportu był o 7% większy niż w analogicznym okresie 2016 r., a jego wartość – o 4%. Biorąc pod uwagę poszczególne kraje UE, największymi odbiorcami drobiu z Polski były: Niemcy (kraj ten miał 15% udziału w wolumenie i 21% w wartości polskiego eksportu tego mięsa), Wielka Brytania (odpowiednio 9% i 13%), Francja (8% i 10%) oraz Czechy i Holandia (po 7% i 8%). Wśród krajów trzecich (pod względem wolumenu) głównym importerem polskiego mięsa drobiowego była Ukraina (6. odbiorca spośród wszystkich krajów, z 7% udziałem w wolumenie i 1% w wartości) i Hongkong (9. odbiorca, z 3% udziałem zarówno w wolumenie, jak i w wartości). Odbiorcami drobiu z Polski były również

Benin, Ghana i Macedonia, z 1-2% udziałem każdego z nich w wolumenie i 1% udziałem w wartości.

Handel zagraniczny mięsem i podrobami z drobiu

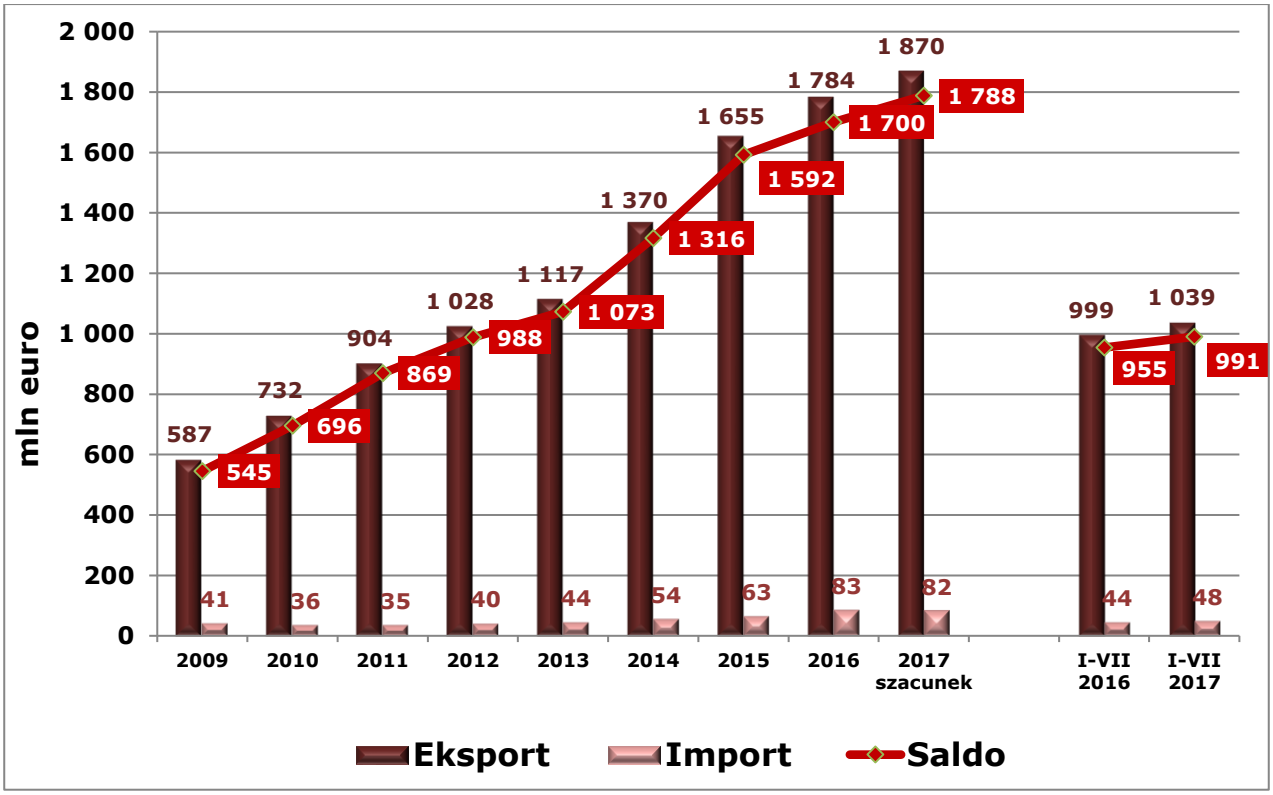

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I-VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek IERiGŻ – PIB.

Przewidywany w 2017 r. wzrost produkcji drobiu u dużych światowych eksporterów, tj. w Brazylii, USA, w krajach Unii Europejskiej i Tajlandii przyczyni się do nasilenia konkurencji[3]. Prognozowany wzrost produkcji drobiu w Polsce oraz jego wysoka konkurencyjność cenowa i jakościowa na światowym rynku będą sprzyjać wzrostowi jego eksportu. Jednak wprowadzone przez niektóre kraje pozaunijne ograniczenia importu asortymentu drobiowego z Polski, wynikające z wystąpienia na przełomie 2016 r. i 2017 r. grypy ptaków, mogą przyczynić się do spowolnienia dynamiki wzrostu eksportu w 2017 r. W ocenie analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa eksport mięsa i podrobów drobiowych z Polski może być o około 8% większy niż w 2016 r. i wynieść 1,3 mln ton (w ekwiwalencie tuszek), pod warunkiem, że nie wystąpią poważne zakłócenia na rynku spowodowane ptasią grypą. Wartość eksportu prawdopodobnie wyniesie 1,9 mld euro i będzie o 5% większa niż w 2016 r. Czynnikiem sprzyjającym wzrostowi polskiego eksportu będzie

[3] Livestock and Poultry: World Markets and Trade, USDA FAS, April 2017;

przyznanie Polsce statusu kraju wolnego od HPAI[4] i otwarcie dotychczasowych i nowych rynków zbytu (np. rynku izraelskiego i katarskiego).

W okresie styczeń–lipiec 2017 r. **eksport mięsa wołowego wraz z cielęcym** (CN 0201 i 0202) wyniósł 222 tys. ton i był o 6% większy niż przed rokiem, a jego wartość osiągnęła poziom 742 mln euro, o 9% wyższy. Wolumen eksportu tego mięsa do państw UE wzrósł do 195 tys. ton (o 5%), a wpływy z tego tytułu zwiększyły się do 651 mln euro (o 9%). Udział krajów UE zarówno w wolumenie, jak i wartości polskiego eksportu mięsa wołowego i cielęcego w analizowanym okresie wyniósł 88%. Mięso wołowe i cielęce eksportowane było również do krajów nienależących do Unii. W 2016 r. i w okresie siedmiu miesięcy 2017 r. Polska była liderem wśród państw UE w eksporcie mięsa wołowego i cielęcego do krajów trzecich.

Handel zagraniczny mięsem wołowym

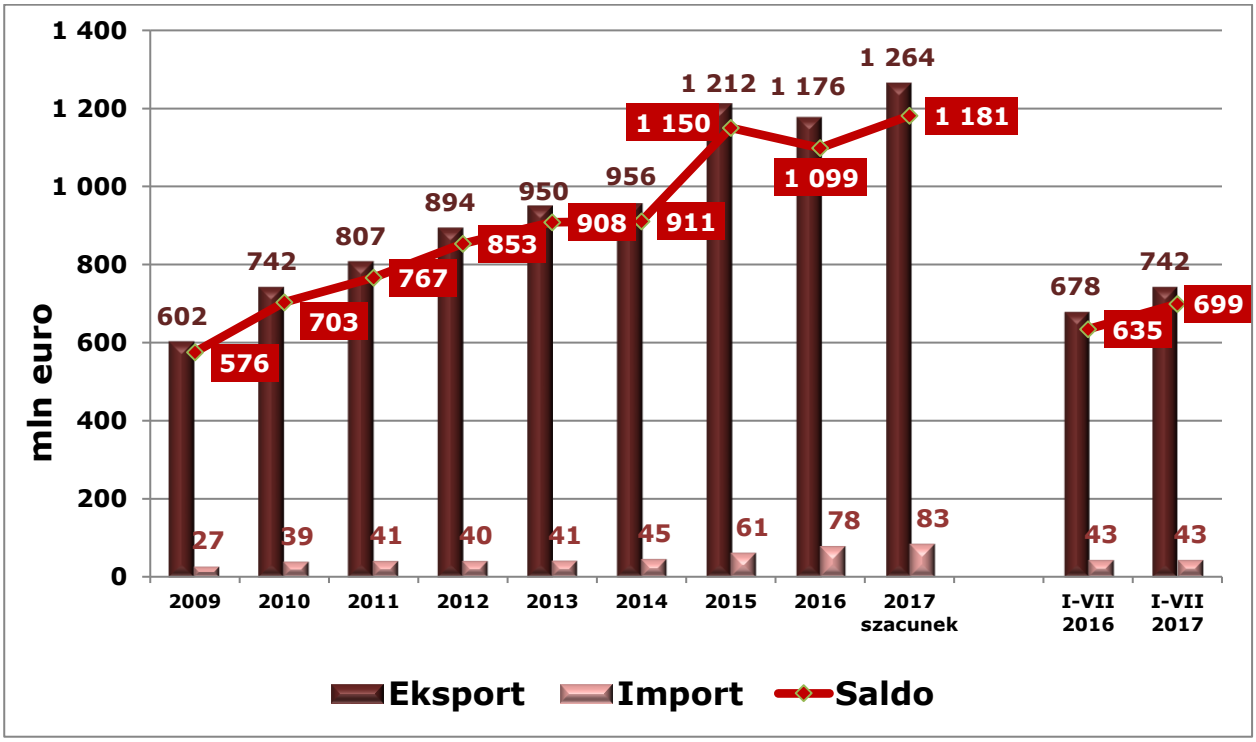

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I-VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek IERiGŻ – PIB.

Od stycznia do lipca 2017 r. nastąpił dalszy spadek polskiego eksportu do państw WNP do 2 tys. ton i 5 mln euro (odpowiednio o 54% i 70% w odniesieniu do siedmiu miesięcy 2016 r.), a udział tych krajów w wolumenie i wartości polskiego eksportu zmniejszył się z 2% do 1%. W pierwszych siedmiu miesiącach 2017 r. wołowina

[4] Highly Pathogenic Avian Influenza (wysoce zjadliwa grypa ptaków).

i cielęcina nie była wywożona do Tadżykistanu i Uzbekistanu, a do Turkmenistanu eksport tych produktów znacząco się zmniejszył. Do 24 tys. ton i 86 mln euro wzrósł natomiast wywóz wołowiny do pozostałych krajów[5] (głównie do Izraela, Hongkongu, Turcji oraz Bośni i Hercegowiny). W ujęciu ilościowym było to o 27% więcej niż w tym samym okresie 2016 r., a w ujęciu wartościowym – o 33% więcej. Udział krajów nienależących do UE i WNP wyniósł 11% w wolumenie, a 12% w wartości polskiego eksportu wołowiny i cielęciny.

Przewidywany wzrost popytu na unijną wołowinę m.in. ze strony Hongkongu, Izraela, Filipin i Algierii oraz konkurencyjność cenowa polskiej wołowiny na rynku unijnym mogą przyczynić się do zwiększenia eksportu tych produktów z Polski. W 2017 r. wolumen polskiego eksportu mięsa wołowego i cielęcego będzie prawdopodobnie o około 5% większy od zrealizowanego w 2016 r., a jego wartość może być o 7% większa i prawdopodobnie wyniesie 1,26 mld euro wobec 1,18 mld euro w 2016 r. Korzystne uwarunkowanie dla eksportu wołowiny z Polski stanowi orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z grudnia 2014 r. co do niezgodności zakazu uboju rytualnego z konstytucją. Wzrostowi eksportu może również sprzyjać posiadanie przez Polskę statusu kraju o znikomym ryzyku wystąpienia BSE, a także zniesienie przez Katar zakazu eksportu mięsa wołowego i jego przetworów.

W ciągu siedmiu miesięcy 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., **eksport mięsa wieprzowego** (CN 0203) z Polski wzrósł o 8%, do 274 tys. ton, a jego wartość zwiększyła o 28%, do 564 mln euro.

W analizowanym okresie 2017 r. udział krajów UE w wolumenie polskiego eksportu mięsa wieprzowego zmniejszył się z 75% do 71%. Do krajów UE skierowano 193 tys. ton wieprzowiny o wartości 384 mln euro. Wolumen eksportu był o 2% większy niż przed rokiem, a jego wartość – o 18% większa. Spośród krajów UE, w okresie styczeń–lipiec 2017 r. największymi odbiorcami mięsa wieprzowego z Polski były: Włochy (kraj ten miał 13% udziału w wolumenie i 11% udziału w wartości polskiego eksportu tego mięsa), Niemcy (odpowiednio 15% i 10%), Czechy (6% i 8%) i Słowacja (6% i 7%). Udział krajów pozostałych w wolumenie polskiego eksportu mięsa wieprzowego zwiększył się z 24% do 29%. Do krajów tych skierowano łącznie 78 tys. ton mięsa o wartości 175 mln euro. Znaczącym odbiorcą (z 13%

[5] Kraje poza państwami UE i WNP.

udziałem w wolumenie i 19% udziałem w wartości eksportu) były Stany Zjednoczone, do których wywieziono 34 tys. ton mięsa wieprzowego uzyskując 105 mln euro. Wieprzowina z Polski kierowana była również do Hongkongu (6% udziału w wolumenie i 5% udziału w wartości) i Kanady (odpowiednio 2% i 3%).

Handel zagraniczny mięsem wieprzowym

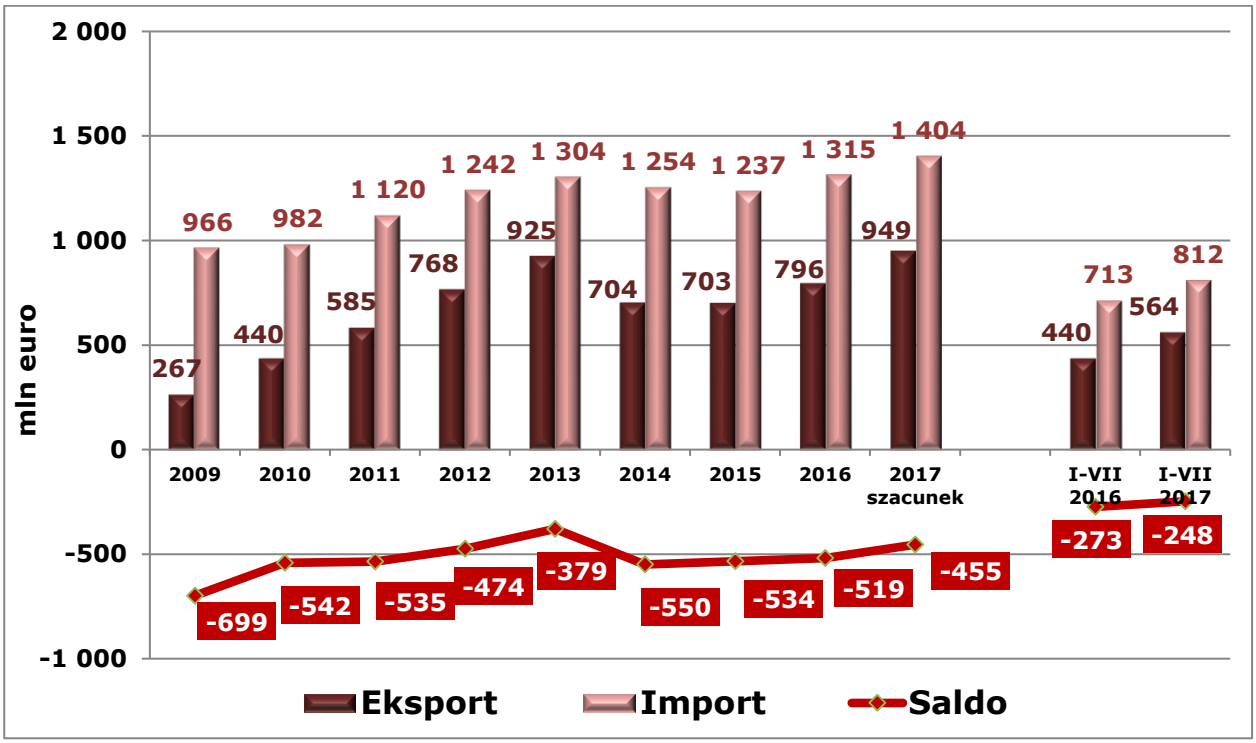

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I-VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek IERiGŻ – PIB.

W 2017 r. eksport mięsa wieprzowego z Polski może być o 5% większy niż w 2016 r. i prawdopodobnie wyniesie około 460 tys. ton, a jego wartość może osiągnąć poziom 949 mln euro (o 19% wyższy niż w 2016 r.). Wyższa dynamika eksportu w ujęciu wartościowym od dynamiki wolumenu eksportu jest wynikiem między innymi wzrostu cen eksportowych. Zwiększeniu eksportu będzie sprzyjał wzrost popytu na wieprzowinę ze strony krajów unijnych (na przykład Niemiec), w których w 2017 r. produkcja żywca wieprzowego ulegnie zmniejszeniu. Jednocześnie możliwości lokowania polskiej wieprzowiny na rynkach zagranicznych mogą być utrudnione z powodu napływu tańszej wieprzowiny z USA i Brazylii, a także wprowadzenia przez niektóre kraje (np. Chiny, Japonię, Tajwan) ograniczeń na import wieprzowiny z Polski z powodu występowania w naszym kraju ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF).

W okresie styczeń–lipiec 2017 r. z Polski **wyeksportowano** 202 tys. ton **przetworów mięsnych**[6], o 8% więcej niż przed rokiem, o wartości 592 mln euro, o 9% większej. Wzrost odnotowano zarówno w wywozie do Unii Europejskiej, będącej głównym odbiorcą przetworów mięsnych z Polski (95% ogółu wolumenu eksportu tych produktów), jak i do krajów WNP (około 1% udziału) oraz pozostałych krajów trzecich (niecałe 5% udziału). Do Unii wywieziono 191 tys. ton przetworów mięsnych (o 8% więcej niż przed rokiem) za 553 mln euro (również o 8% więcej). Przetwory mięsne kierowano przede wszystkim do Wielkiej Brytanii (68 tys. ton) i Niemiec (19 tys. ton). Eksport do krajów trzecich zwiększył się o 12%, do 9 tys. ton, a głównym odbiorcą były Stany Zjednoczone, które zaimportowały z Polski blisko 7 tys. ton przetworów mięsnych (o 13% więcej niż przed rokiem). Wywóz do WNP zwiększył się o 40%, do 1 tys. ton i 2 mln euro.

Handel zagraniczny przetworami mięsnymi

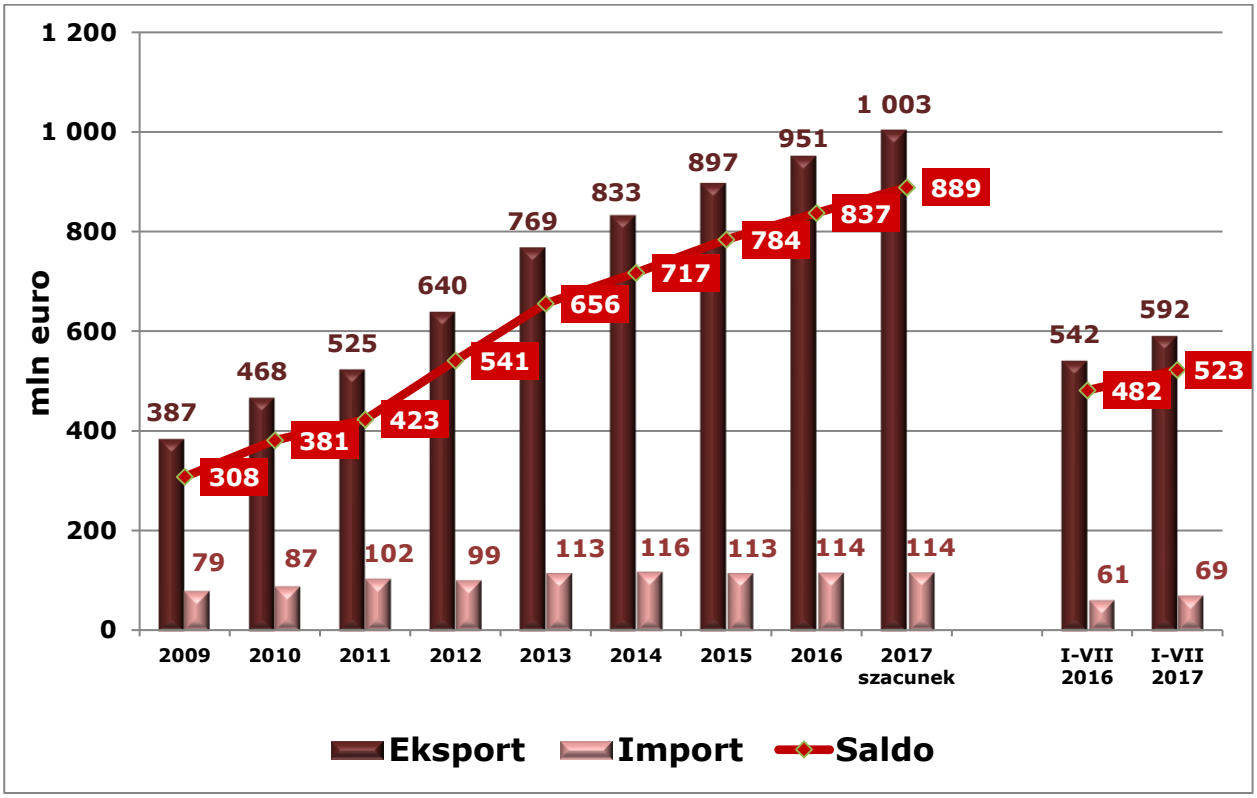

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I-VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek KOWR. Wartość eksportu i importu przetworów mięsnych na 2017 r. obliczono wykorzystując dynamikę prognozowaną przez IERiGŻ – PIB dla grupy przetworów objętych prognozą IERiGŻ – PIB.

[6] Przetwory mięsne określone kodami CN 0210, 1601–1603.

W 2017 r. wartość eksportu przetworów mięsnych może być o około 5–6% większa niż w 2016 r. Najbardziej (o 9%) wzrosną przychody z eksportu przetworów wołowych, wartość wywozu przetworów wieprzowych może być o 7–8% większa, a drobiowych – o około 1% mniejsza.

Od 2011 r. **eksport ziarna zbóż i przetworów zbożowych** z Polski systematycznie rośnie. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. z kraju wywieziono blisko 2,8 mln ton ziarna zbóż[7] (o 16% mniej niż w analogicznym okresie rok wcześniej), uzyskując 492 mln euro (o 13% mniej niż w poprzednim roku). Eksportowano przede wszystkim pszenicę (62% wolumenu), kukurydzę (26%) oraz pszenżyto i żyto (po 4%). Polskie ziarno znajdowało nabywców przede wszystkim w krajach UE.

Handel zagraniczny ziarnem

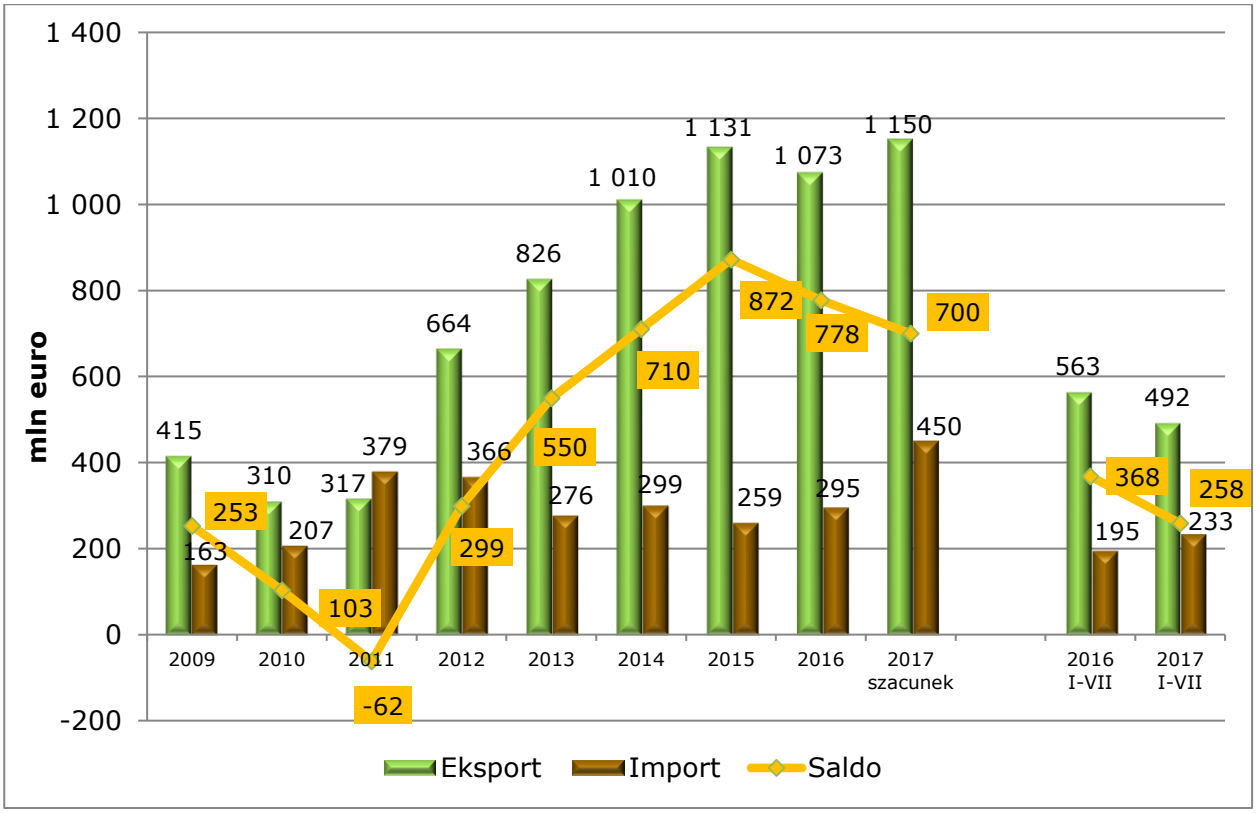

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I-VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek IERiGŻ – PIB.

Wywóz ziarna zbóż do UE wyniósł 1,56 mln ton, o 11% więcej, natomiast do krajów trzecich – 1,21 mln ton, o 36% mniej. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. najwięcej ziarna zbóż wyeksportowano do: Niemiec (34% wolumenu i 33%

[7] Bez ryżu.

wartości). Ważnymi odbiorcami zboża z Polski były także: Arabia Saudyjska (odpowiednio po 9%), Nigeria (po 7%), Hiszpania (po 6%) oraz Mozambik (po 5%).

Po żniwach polskie ziarno prawdopodobnie chętniej będzie nabywane przez odbiorców zagranicznych z krajów trzecich. Duża konkurencja na rynkach zagranicznych, zwłaszcza ze strony Rosji i Ukrainy, może jednak ograniczać dynamikę eksportu zbóż z Polski. W 2017 r. wyniki handlu zagranicznego ziarnem zbóż mogą być nieco lepsze niż w 2016 r. Według prognozy IERiGŻ – PIB eksport ziarna prognozowany jest na około 6,6 mln ton (wobec 6,5 mln ton w 2016 r.). Wartość eksportu ziarna zbóż w porównaniu z notowaną w 2016 r. prawdopodobnie wzrośnie o około 5%, do 1,15 mld euro.

Eksport przetworów zbożowo–mącznych[8] w okresie siedmiu miesięcy 2017 r. wyniósł ponad 0,7 mln ton i był o 9% większy niż tym samym okresie w 2016 r. Wartość eksportu tych przetworów wzrosła o 10% i osiągnęła poziom 1,37 mld euro. Przetwory zbożowo–mączne wywożone były głównie do UE (w latach 2013–2016 – około 80% wolumenu i 75–79% wartości). W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. na rynek UE trafiło 547 tys. ton przetworów zbożowo–mącznych (wzrost o 13 tys. ton). Głównymi kierunkami eksportu przetworów zbożowo––mącznych pozostały Niemcy (174 tys. ton), Wielka Brytania (61 tys. ton) i Czechy (42 tys. ton), a poza UE – Rosja (23 tys. ton).

W 2017 r. w eksporcie przetworów zbożowych możliwy jest dalszy, umiarkowany wzrost. Przewiduje się wzrost wartości eksportu mąki, słodu, ciasta makaronowego, produktów otrzymywanych przez spęcznienie i prażenie ziarna oraz pieczywa (łącznie z cukierniczym), a tylko niewielki spadek wartości eksportu kasz i płatków oraz otrąb. W ocenie analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wartość wywozu wyżej wymienionych produktów może być o 8% większa niż w 2016 r. i wynieść około 2 mld euro.

W latach 2015–2016, na skutek głębokiej dekoniunktury na światowym rynku mleka, **polska branża mleczarska** notowała pogorszenie wyników handlu zagranicznego. Jednak od początku 2017 r., wraz z ożywieniem globalnego popytu na produkty mleczarskie, rosną przychody polskich przetwórców z eksportu tego asortymentu. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wartość eksportu produktów mleczarskich z Polski ukształtowała się na poziomie 1,2 mld EUR, o 40% wyższym

[8] Przetwory zbożowe określone kodami CN 1101–1104, 1107, 1109, 1901–1905.

niż przed rokiem. Zwiększył się wolumen wszystkich produktów, z wyjątkiem mleka płynnego i śmietany.

Handel zagraniczny produktami mleczarskimi

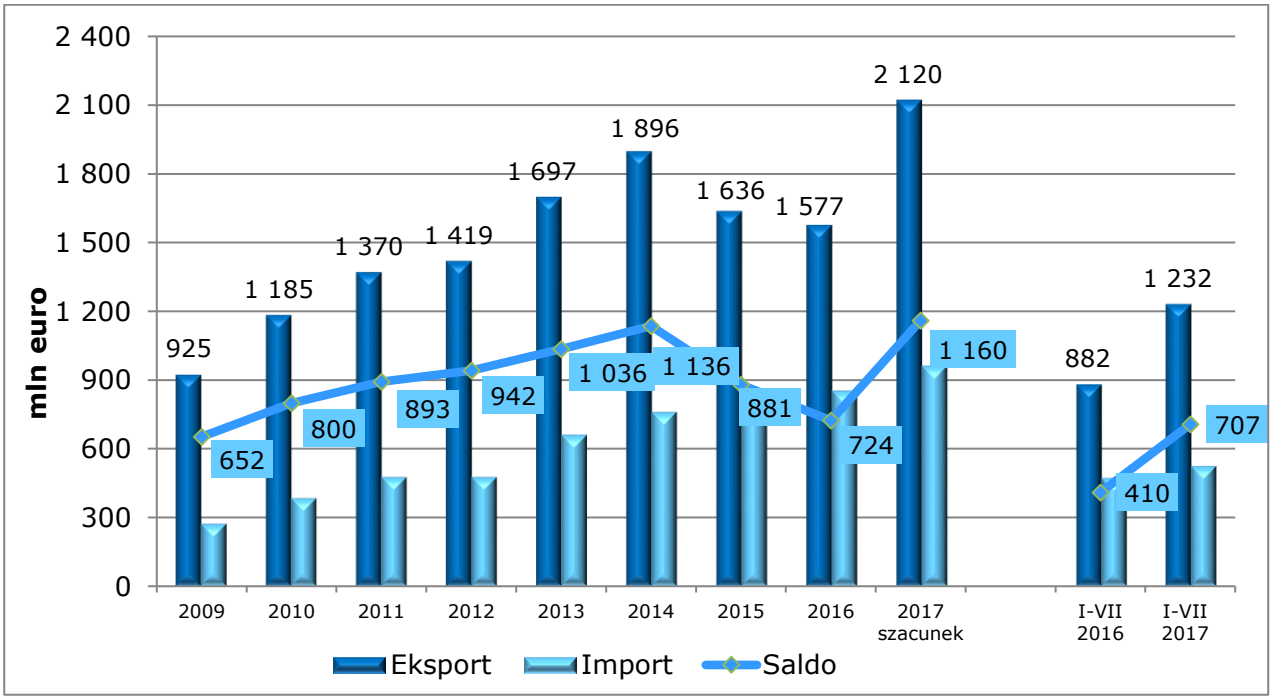

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I–VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek IERiGŻ – PIB.

Spośród eksportowanych produktów mleczarskich od lat największe przychody generują **sery i twarogi**. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wartość wywozu tej grupy asortymentowej osiągnęła poziom 421 mln euro, o 26% wyższy niż rok wcześniej. Jednocześnie wolumen wzrósł o 6%, do 142 tys. ton. Najważniejszym rodzajem eksportowanych serów są **sery dojrzewające.** W analizowanym okresie z Polski wyeksportowano 86 tys. ton tych serów, o 5% więcej niż przed rokiem, podczas gdy wartość wywozu wzrosła o 23%, do 283 mln euro. Sery dojrzewające eksportowane były przede wszystkim do UE (67% wolumenu) – do Czech, Niemiec, na Słowację, do Włoch, na Węgry, do Danii, Holandii i Wielkiej Brytanii. Polskie sery dojrzewające znalazły nabywców również m.in. w: Arabii Saudyjskiej, Iraku, Izraelu, na Ukrainie oraz w Egipcie.

Ograniczona globalna produkcja **masła** i utrzymujący się zwiększony popyt na ten rodzaj tłuszczu wpływają stymulująco na wzrost eksportu masła z Polski. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wywóz masła i tłuszczów mlecznych z kraju wyniósł 31 tys. ton i był o 6% większy niż w porównywalnym okresie 2016 r. Jednocześnie

wartość wywozu tego asortymentu była o 69% wyższa niż rok wcześniej i ukształtowała się na poziomie 131 mln euro. Masło eksportowano głównie do krajów członkowskich UE (91% wolumenu) m.in. do: Holandii, Niemiec, Czech, Słowacji, Francji, Rumunii, Belgii i Wielkiej Brytanii. Niewielkie ilości tego produktu wywieziono m.in.: do Serbii, na Kubę, do Izraela, Egiptu i Maroka.

Polska branża mleczarska jest znaczącym w UE producentem **jogurtów i napojów fermentowanych**. Poza obszar naszego kraju wywozi się jednak średnio 15% rodzimej produkcji tych napojów. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. z Polski wywieziono 59 tys. ton produktów z tej grupy asortymentowej, o 8% więcej niż rok wcześniej. W tym czasie wartość wywozu wzrosła o 18%, do 71 mln euro. Polskie jogurty i napoje fermentowane nabywców znajdują przede wszystkim w UE (94% wolumenu wywozu). Najważniejszym odbiorcą tego asortymentu była Wielka Brytania (16% udział w wolumenie wywozu z Polski) oraz Czechy, Węgry i Rumunia (po 10% udziału).

Ożywienie globalnego popytu na **mleko w proszku** wpływa stymulująco na jego wywóz z Polski. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. ogółem wyeksportowano 84 tys. ton tego asortymentu, o 22% więcej niż rok wcześniej, a wartość wywozu wzrosła o 51%, do 178 mln euro. Tradycyjnie przedmiotem eksportu było przede wszystkim odtłuszczone mleko w proszku (około 70% udziału wywozie mleka w proszku ogółem). Przy wzroście cen transakcyjnych (średnio o 12%), wywóz OMP osiągnął poziom 62 tys. ton, o 21% wyższy niż w okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2016 r. OMP znajduje nabywców przede wszystkim w krajach pozaunijnych (77% całego wolumenu), m.in. w: Algierii (41%), Wietnamie (12%), Chinach i na Filipinach (po 4%), w Meksyku (3%), na Kubie, w Ghanie oraz Bangladeszu (po 2%).

Przewidywany w Polsce w 2017 r. dalszy wzrost towarowej produkcji mleka będzie wpływał stymulująco na wzrost produkcji artykułów mleczarskich. IERiGŻ – PIB szacuje, że w całym 2017 r., o ile koniunktura na światowym rynku mleka w końcu br. nie ulegnie pogorszeniu, eksport produktów mleczarskich wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego może być o 8% większy niż w 2016 r. i wynieść 4,2 mln ton. Wpływy z wywozu prawdopodobnie osiągną wysoki poziom ponad 2 mld EUR i będą o 33% większe niż w 2016 r. i o 28% większe niż w 2015 r.

Wolumen **eksportu warzyw[9] i przetworów warzywnych** w okresie styczeń–lipiec 2017 r. ukształtował się na poziomie o 4% wyższym niż w tym samym okresie 2016 r. i wyniósł 988 tys. ton. Wpływy ze sprzedaży zagranicznej tej grupy towarów wyniosły 825 mln euro i były o 1,5% większe. Głównym rynkiem zbytu były kraje UE, do których wywieziono 719 tys. ton warzyw i przetworów o wartości 642 mln euro, odpowiednio o 2% więcej, ale o 2% mniej niż w porównywalnym okresie 2016 roku. Największe wpływy ze sprzedaży zagranicznej do UE uzyskano w eksporcie do Niemiec (177 mln euro), a następnie Wielkiej Brytanii (91 mln euro), a także do Francji (50 mln euro), Czech (42 mln euro) i Holandii (37 mln euro). Wpływy ze sprzedaży na rynek unijny stanowiły 78% wartości eksportu. Wartość eksportu do krajów WNP wzrosła o 18%, do 121 mln euro, w tym m.in.: na Białoruś o 8%, do 48 mln euro, do Rosji o 25%, do 41 mln euro, na Ukrainę o 26%, do 25 mln euro i do Kazachstanu o 14%, do 4 mln euro. Wpływy z eksportu do pozostałych krajów wzrosły o 17%, do 63 mln euro, w tym m.in.: do USA o 48%, do 19 mln euro, do Serbii o 75%, do 6 mln euro, do Szwajcarii o 10%, do 4 mln euro, do Kanady o 17%, do 4 mln euro, a spadły m.in. do Norwegii o 11%, do 6 mln euro.

Handel zagraniczny warzywami i przetworami warzywnymi

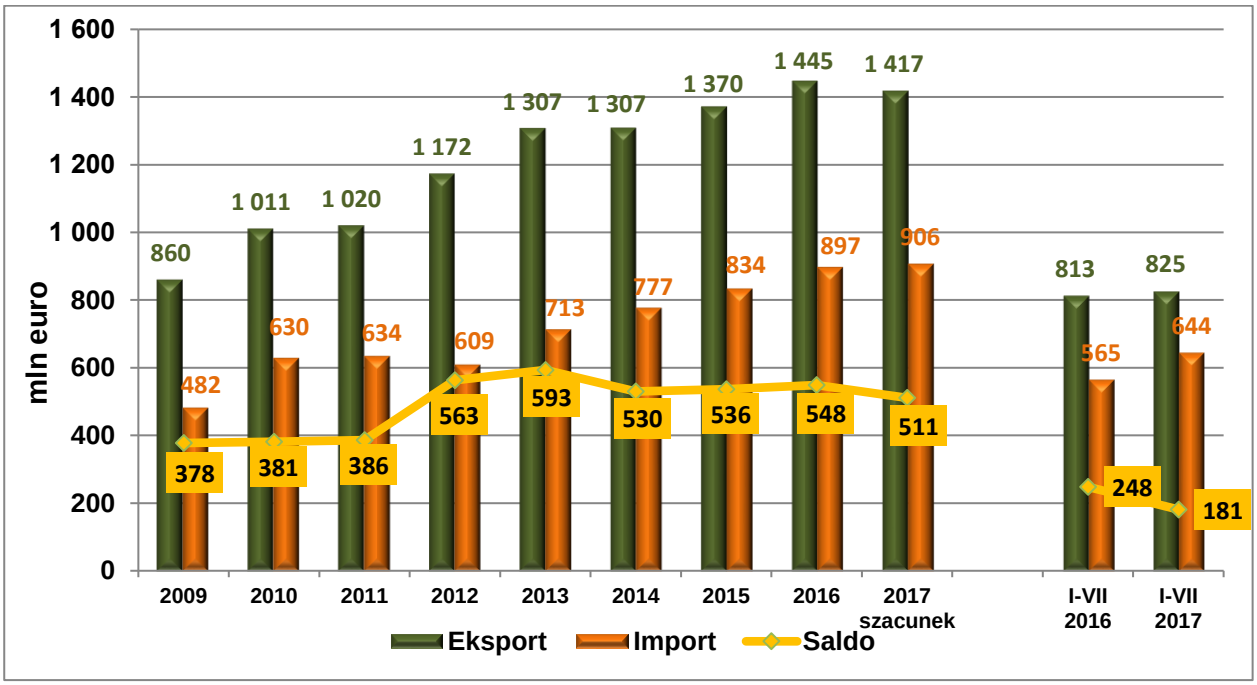

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I–VII 2017 r. dane wstępne, za cały 2017 r. szacunek KOWR. Wartość eksportu i importu warzyw i przetworów na 2017 r. obliczono wykorzystując dynamikę prognozowaną przez IERiGŻ – PIB dla grupy warzyw i przetworów objętych prognozą IERiGŻ – PIB.

[9] Łącznie z grzybami.

Eksport warzyw[10] i przetworów warzywnych w 2017 r. może być o 2-3% mniejszy od notowanego w 2016 r. i wyniesie odpowiednio ok. 460 tys. ton (250 mln euro) i 660 tys. ton (500 mln euro). Mniejsza będzie sprzedaż pomidorów, ogórków, kalafiorów i większości przetworów warzywnych (poza konserwami i kiszoną kapustą). W 2017 r. wartość eksportu pieczarek i ich przetworów wzrośnie nieznacznie do ok. 445 mln euro.

Z Polski w okresie styczeń–lipiec 2017 r. wyeksportowano 1,21 mln ton **owoców[11] i przetworów owocowych** wobec 1,23 mln ton w tym samym okresie rok wcześniej (spadek o 1%). Wartość eksportu wzrosła o 1,5%, do 771 mln euro.

Handel zagraniczny owocami i przetworami owocowymi

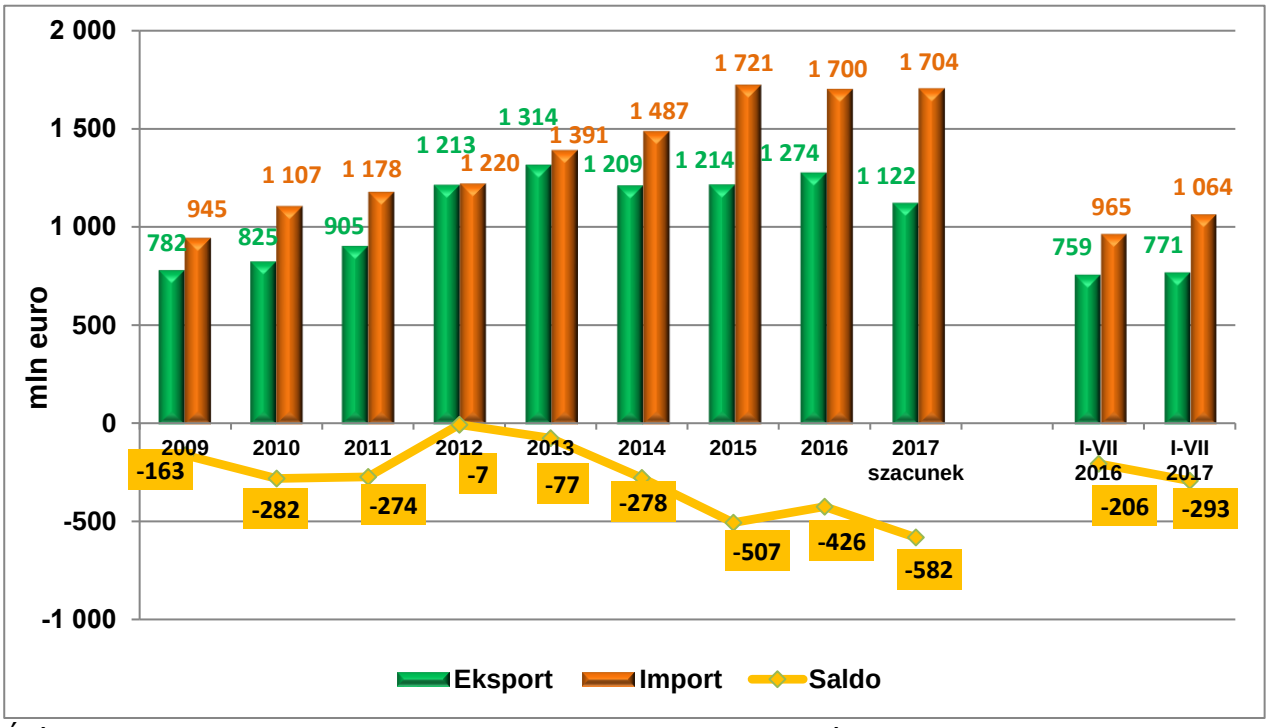

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów i IERiGŻ – PIB, za I–VII 2017 r. dane wstępne, za 2017 r. szacunek KOWR. Wartość eksportu i importu owoców i przetworów na 2017 r. obliczono wykorzystując dynamikę prognozowaną przez IERiGŻ – PIB dla grupy owoców i przetworów objętych prognozą IERiGŻ – PIB.

Do krajów WNP wysłano 603 tys. ton o wartości 200 mln euro (odpowiednio o 2% i 8% więcej niż przed rokiem), w tym najwięcej na Białoruś 458 tys. ton o wartości 132 mln euro (odpowiednio o 6% i 2% mniej niż przed rokiem) oraz na Ukrainę 72 tys. ton o wartości 37 mln euro (odpowiednio o 39% i 38% więcej). Do krajów UE wysłano 505 tys. ton o wartości 500 mln euro (odpowiednio o 5% i 1% mniej niż

[10] Łącznie z grzybami.
[11] Łącznie z orzechami.

przed rokiem), najwięcej do Niemiec 132 tys. ton o wartości 150 mln euro (odpowiednio o 5% i 3% mniej niż przed rokiem).

W polskim eksporcie owoców dominującą pozycję stanowią jabłka. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wolumen eksportu jabłek wyniósł 796 tys. ton, nieznacznie (o 0,5%) mniej niż w tym samym okresie poprzedniego roku, a wartość sprzedaży zagranicznej jabłek osiągnęła poziom 253 mln euro, o 9% wyższy. Głównym kierunkiem eksportu polskich jabłek są kraje WNP. Do państw WNP sprzedano blisko 498 tys. ton jabłek, o 3% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r., uzyskując 142 mln euro, o 13% więcej. Najwięcej jabłek trafiło na Białoruś 393 tys. ton (o 4% mniej), o wartości 111 mln euro (o 5% więcej) i stanowiło to 78% eksportu do Wspólnoty Niepodległych Państw. Kolejnym odbiorcom jabłek był Kazachstan, do którego wywieziono 64 tys. ton za 19 mln euro. Największym odbiorcą poza UE i WNP były Serbia (36 tys. ton), Bośnia i Hercegowina oraz Egipt (po 12 tys. ton). *W 2017 r. na skutek szacowanych niższych krajowych zbiorów owoców eksport całego asortymentu prawdopodobnie będzie mniejszy niż w 2016 r. Wywóz owoców świeżych w relacji do roku poprzedniego może obniżyć się o około 12%, do 1,2 mln ton, a przetworów owocowych – o około 7%, do 0,94 mln ton. Najbardziej obniży się sprzedaż truskawek, śliwek i wiśni. Wartość importu owoców i przetworów może być zbliżona do notowanej w 2016 r. i wyniesie około 1,7 mld euro. W 2017 r. ujemne saldo handlu zagranicznego prawdopodobnie ulegnie dalszemu pogłębieniu.*

Import towarów rolno–spożywczych do Polski

Wartość polskiego importu[12] artykułów rolno–spożywczych w okresie styczeń–lipiec 2017 r. wyniosła 10,8 mld euro wobec 9,7 mld euro w tym samym okresie 2016 r. (wzrost o 11,2%). Tak jak w przypadku eksportu, najważniejszym partnerem Polski w imporcie towarów rolno–spożywczych jest UE. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. z krajów UE do Polski sprowadzono produkty rolno–spożywcze o łącznej wartości 8,8 mld euro (wobec 7,9 mld euro w analogicznym okresie 2016 r.). W ogólnej wartości importu tych towarów do Polski udział państw członkowskich UE, tak jak w okresie siedmiu miesięcy 2016 r., wyniósł 82%.

Importowane do Polski artykuły rolno–spożywcze przywożone są głównie z Niemiec. Ich wartość w analizowanym okresie 2017 r. wyniosła 2,7 mld euro, o 18% więcej

[12] W odniesieniu do poszczególnych krajów i ugrupowań import policzono według kraju wysyłki.

niż rok wcześniej. Jednocześnie udział Niemiec w wartości całego polskiego importu rolno–spożywczego zwiększył się z 23,8% do 25,1%. Znaczący udział w imporcie (12%, zbliżony do notowanego rok wcześniej) miała również Holandia (1,3 mld euro). Na dalszych pozycjach pod względem udziału w wartości importu (po około 4–6%) znajdowały się: Hiszpania, Dania (po 0,6 mld euro), Belgia (0,5 mld euro) oraz Argentyna, Francja i Włochy (po 0,4 mld euro).

Struktura geograficzna importu rolno–spożywczego do Polski w okresie styczeń–lipiec 2017 r.

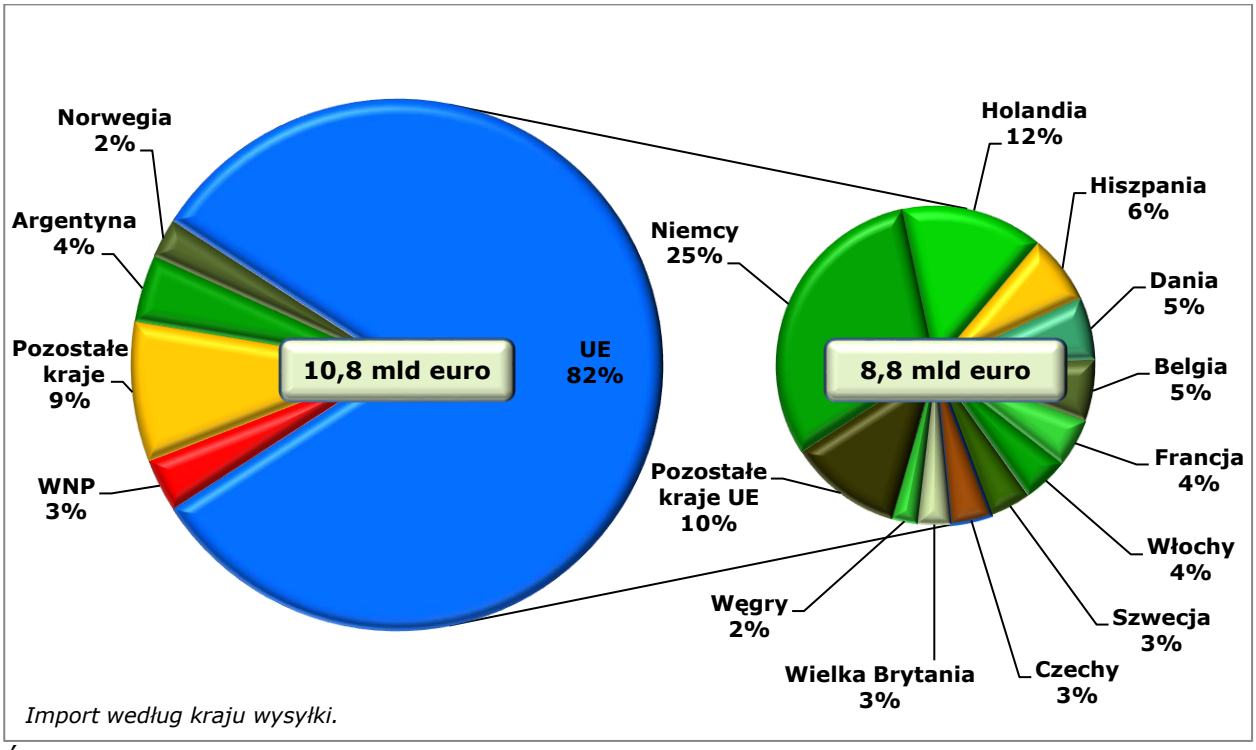

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Struktura towarowa importu produktów rolno–spożywczych do Polski była podobna do notowanej w analogicznym okresie 2016 r. Tak jak w poprzednim roku największy udział miały produkty mięsne, czyli żywiec[13], mięso i przetwory (13%). Mniejszy udział miały ryby i przetwory, owoce wraz z przetworami (po 10%), ziarno zbóż łącznie z przetworami (8%), nasiona roślin oleistych i tłuszcze roślinne oraz kawa, herbata i kakao stanowiły po 7% wartości produktów rolno–spożywczych do Polski, a warzywa (w tym grzyby) i przetwory – 6%.

[13] W okresie 7 miesięcy 2017 r. do Polski przywieziono 3,7 mln sztuk trzody chlewnej, o 2% więcej niż przed rokiem. Import prosiąt i warchlaków – podobnie jak rok wcześniej – wyniósł 3,1 mln sztuk, a trzody chlewnej hodowlanej – 485 tys. sztuk, o 28% więcej. Żywiec przywożono w 80% z Danii, a niewielkie ilości z Niemiec, Holandii i Litwy

W okresie styczeń–lipiec 2017 r. największy procentowy wzrost wartości importu wyrażonej w euro, w porównaniu z tym samym okresem 2016 r., odnotowano w przypadku importu tłuszczy zwierzęcych (o 44%), nasion roślin oleistych (o 34%), zwierząt żywych bez drobiu (o 31%), produktów paszowych innych niż makuchy (o 29%), tłuszczów roślinnych i ziarna zbóż (po 20%), przetworów zbożowo–mącznych (o 17%), warzyw łącznie z przetworami oraz win, wermutów i szampanów (po 14%), mięsa, podrobów i przetworów (bez drobiu) oraz wyrobów cukierniczych (po 13%). Większa była również wartość importu tytoniu, piwa, produktów mleczarskich, owoców i przetworów, mięsa i podrobów z drobiu, ryb i przetworów oraz kawy, herbaty i kakao, wyrobów spirytusowych, melasy, makuchów i ryżu. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. najbardziej zmalał import ziemniaków i przetworów. Mniejszy był również przywóz soków owocowo–warzywnych, skrobi i inuliny, cukru. Pomimo wzrostu wolumenu zmniejszyła się wartość importu żywca drobiowego.

Struktura towarowa importu rolno–spożywczego w okresie styczeń–lipiec 2017 r.

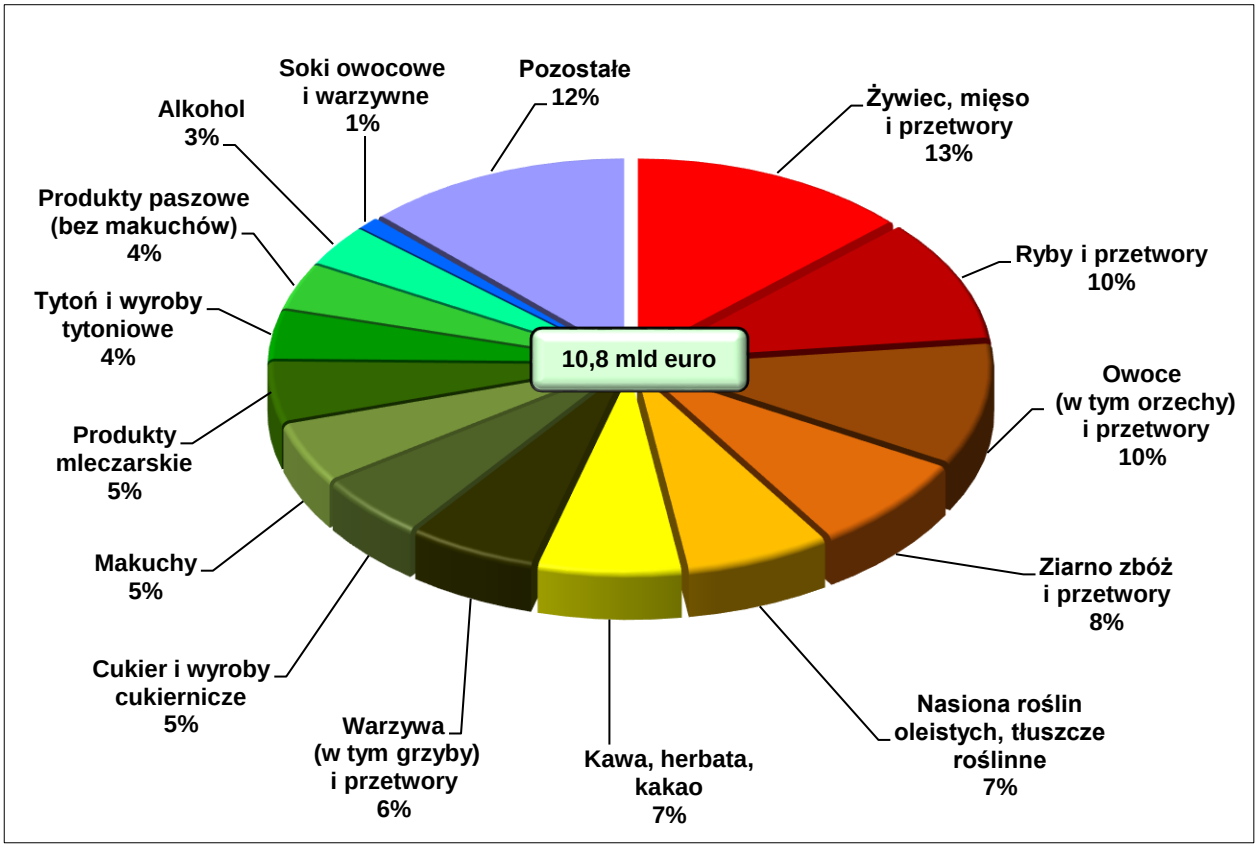

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

IERiGŻ – PIB przewiduje, że w 2017 r. wzrośnie import większości produktów zarówno roślinnych, jak i zwierzęcych, w tym szczególnie żywych zwierząt (trzoda chlewna), produktów mleczarskich, zbóż, alkoholi oraz kawy, herbaty i kakao. Dynamika wzrostu importu będzie jednak znacznie mniejsza niż dynamika wzrostu eksportu.

Saldo towarów rolno–spożywczych do Polski

Dodatnie saldo polskiego handlu zagranicznego artykułami rolno–spożywczymi w okresie styczeń–lipiec 2017 r. osiągnęło poziom 4,1 mld euro (o 5% wyższy niż w tym samym okresie 2016 r.).

Saldo handlu zagranicznego wybranymi produktami rolno–spożywczymi w okresie styczeń–lipiec w latach 2016 i 2017

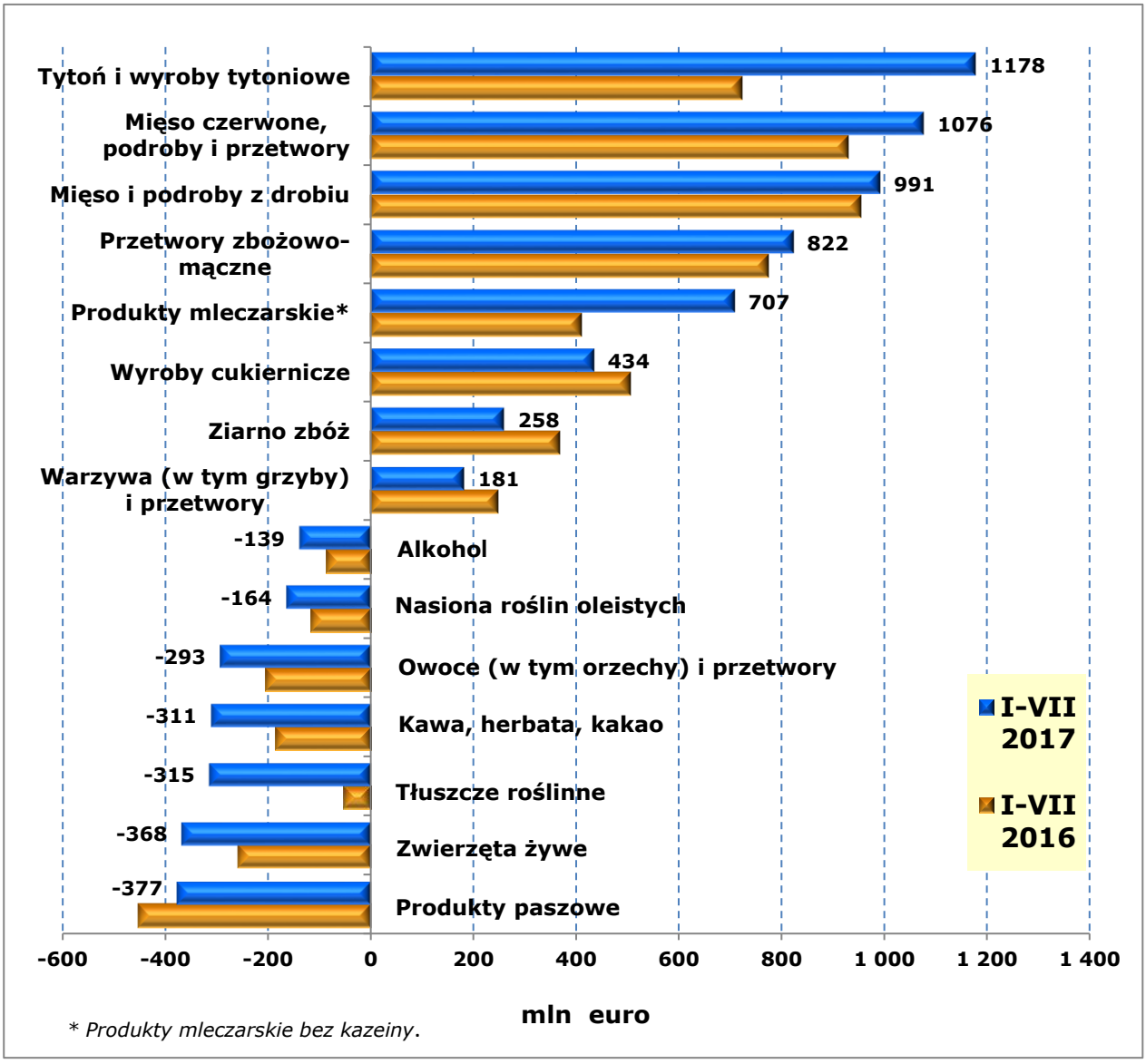

* *Produkty mleczarskie bez kazeiny*.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2017 r. dane wstępne.

Największe dodatnie saldo w analizowanym okresie 2017 r. uzyskano w polskim handlu zagranicznym tytoniem i wyrobami tytoniowymi (1,18 mld euro), mięsem czerwonym (1,08 mld euro) i drobiowym (0,99 mld euro) oraz przetworami zbożowo–mącznymi (0,82 mld euro). Znaczną nadwyżkę uzyskano także w przypadku produktów mleczarskich, wyrobów cukierniczych, ziarna zbóż oraz warzyw (łącznie z przetworami). W przypadku produktów mleczarskich dodatnie saldo obrotów uległo znacznemu zwiększeniu w porównaniu z analizowanym okresem 2016 r. (z 410 mln euro do 707 mln euro). Dodatnie saldo odnotowano również w handlu zagranicznym sokami owocowymi i warzywnymi, cukrem, produktami paszowymi, piwem, tłuszczami zwierzęcymi, skrobią oraz melasą.

W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. największy deficyt wystąpił w polskim handlu zagranicznym makuchami, żywymi zwierzętami, tłuszczami roślinnymi, kawą, herbatą i kakao, owocami i przetworami, nasionami roślin oleistych oraz winem. Mniejszy deficyt odnotowano w handlu rybami, ryżem, wyrobami spirytusowymi oraz ziemniakami i ich przetworami.

W 2017 r. przewidywane jest pogłębienie ujemnego salda handlu produktami, które od lat wykazują największy deficyt, a więc żywymi zwierzętami, kawą, herbatą i kakao, a także owocami świeżymi i warzywami łącznie z przetworami warzywnymi oraz alkoholami. Zmniejszenie ujemnego salda obrotów może wystąpić w przypadku ryb.

Wzrost dodatniego salda jest przewidywany w przypadku mięsa drobiowego, produktów mleczarskich, cukru, tytoniu i papierosów oraz wód i napojów orzeźwiających. Zmniejszeniu może ulec dodatnie saldo handlu ziarnem zbóż, przetworami zbożowymi i wyrobami cukierniczymi.